

CAMPAGNEBRIEF

H A N D I N H A N D

Driemaandelijks • jaargang 28 / 2020 • nr. 3 • juli - augustus - september 2020 • Afgiftekantoor: 2099 Antwerpen X

Afzender: Hand in Hand vzw, Grote Steenweg 91, 2600 Berchem

Baanbre.e.k.st.ers voor dekolonisering

Edito

In dit vreemde najaar van 2020 blijven dekolonisering en structureel racisme belangrijke thema's. Het interfederaal actieplan tegen racisme zou er na negentien (sic!) jaar eindelijk komen. Praktijktesten blijven een heet hangijzer. De nieuwe federale regering in wording (tijdens de eindredactie van deze campagnebrief) zet hopelijk wat stappen vooruit. Lokale overheden starten met de dekolonisering van de openbare ruimte. Ook al is de tegenstand groot, de bewustwording na de gebeurtenissen in Amerika is niet meer terug te draaien.

De blijvende coronacrisis maakt mobiliseren tegen racisme er wel niet makkelijker op. Hand in Hand zet voorlopig dan ook vooral in op online-communicatie en mobilisatie. Als op straat actie voeren nodig is, nemen we de nodige voorzichtigheid in acht, zoals bij de actie op 16 september om de wantoestanden in Moria aan te klagen.

Ondertussen zoeken we een nieuwe voorzitter voor onze beweging. Ludo Segers, die vele jaren als een zeer gedreven vrijwilliger de organisatie voorbeeldig leidde, zou graag hebben dat iemand anders de fakkel overneemt. We doen dit via een brede oproep. De Algemene Vergadering, de Raad van Bestuur, het secretariaat en vele andere vrijwilligers bedanken Ludo alvast voor zijn jarenlange inzet als voorzitter. We zijn ook verheugd dat hij lid blijft van onze bestuursorganen en actief blijft als vrijwilliger.

Tenslotte willen we het goede nieuws vermelden dat de Vlaamse regering zonet het positieve advies van de beoordelingscommissie voor sociaal-cultureel volwassenenwerk over onze werking en plannen honoreert en we zo de komende vijf jaar verzekerd zijn van een structurele subsidiëring voor de basiswerking. Voor onze campagnes blijven we wel rekenen op de medewerking van vrijwilligers en de giften van onze sympathisanten.

De redactie

INTERFEDERAAL ACTIEPLAN

EINDELIJK EEN INTERFEDERAAL PLAN TEGEN RACISME?

In 2001 engageerde België zich in Durban om een nationaal actieplan tegen racisme uit te werken. Negentien jaar later laat het plan nog steeds op zich wachten. België loopt daarmee hopeloos achter op andere Europese landen, waarvan sommigen zelfs al aan hun tweede plan toe zijn. De NAPAR Coalitie, een samenwerkingsverband van 60 organisaties, waaronder Hand in Hand, die een actieplan tegen structureel racisme bepleiten, verwachtte dan ook veel van de Interministeriële Conferentie Racismebestrijding op vrijdag 25/9. Na negentien jaar werd daar eindelijk het startschot gegeven voor de ontwikkeling van een nationaal actieplan tegen racisme. De startnota, die de eerste stappen uitstippelt om tot een actieplan te komen, werd door de aanwezige ministers goedgekeurd. "We kunnen het nu eindelijk over de concrete acties van het actieplan hebben", stelt Thomas Peeters, co-coördinator van de NAPAR Coalitie.

De startnota voor het actieplan tegen racisme, die de Coalitie deze zomer kon inkijken, bevat enkele krijtlijnen over de methodologie en een opsomming van samenlevingsdomeinen waarvoor acties voorzien moeten worden. "De nota dient echter aangevuld te worden. Racisme in het migratiebeleid dient ook aangepakt te worden. De criminalisering van migranten, die stevast als een bedreiging voorgesteld worden, leidt tot veel racisme en discriminatie. Ook de kardate aanpak van racistisch politiegeweld en van discriminatie op basis van levensbeschouwelijke tekens dient in het actieplan opgenomen te worden."

Na de dood van Georges Floyd kwamen immers meer dan 10 000 mensen op straat in Brussel voor een impactvolle aanpak van racisme bij de politie en van structureel racisme in België. Ook de betoging van #HijabisFightBack, die de uitsluiting van mensen op basis van levensbeschouwelijke

tekens aankaatte, bracht in juli veel volk op de been. Dit signaal mag niet genegeerd worden.

De NAPAR Coalitie wijst ten slotte op een valkuil: "het zou niet de eerste keer zijn dat een actieplan tot stand komt boven de hoofden van betrokkenen heen. We verwachten dus dat het antiracistisch middenveld nauw betrokken wordt bij de verdere uitwerking van het plan. Alleen zo zal het actieplan ambitieus en realistisch ingevuld kunnen worden, met concrete streefdoelen, meetbare slaagcriteria én bijhorende middelen." www.naparbelgium.org

LOKAAL DEKOLONISEREN

Het dekoloniseren van de publieke ruimte, zoals het contesteren van standbeelden van Leopold II en het veranderen van koloniale straatnamen, stond in juni sterk in de publieke aandacht onder impuls van de Black Lives Matter-beweging in de Verenigde Staten. Dekoloniseren is echter meer dan dat, het gaat ook om het aanpakken van structureel racisme. In de stad Gent hebben ze dit goed begrepen, daar loopt een traject dat het debat uitbreidt tot aanpassingen aan het stedelijk beleid op tal van terreinen zoals onderwijs, personeelsbeleid, politiebeleid, etc. Een grote groep actief betrokkenen stelt nu een advies op aan het College. Hand in Hand tegen racisme is nauw betrokken bij dit proces en is bijzonder benieuwd hoe een en ander nu zal omgezet worden in stedelijk beleid.

Zie <https://stad.gent/nl/vredeshuis/op-weg-naar-dekolonisering>

De strijd is niet zwart-wit MAAR NIEMAND ONTSNAPT AAN STRUCTUREEL RACISME

Op 14 augustus publiceerde Mo* een uitgebreide opinie van Hand in Hand waarin we dieper in gingen op wat racisme eigenlijk betekent. Hieronder nemen we niet het volledige artikel over (zie www.mo.be/opinie/de-strijd-niet-zwart-wit-maar-niemand-ontsnapt-aan-structureel-racisme) maar vooral het stuk over het verschil tussen individueel en structureel racisme en wat dat inhoudt voor witte medestanders.

Met structureel racisme in de huidige westerse samenleving doelen we op een historisch gegroeid systeem en een daarmee samenhangende ideologie die een hiërarchie tussen mensen creëert op basis van uiterlijke, culturele en religieuze kenmerken die geassocieerd worden met afkomst. Structureel racisme verschilt van xenofobie doordat er een fundamentele machtsongelijkheid aanwezig is tussen diegenen die de macht hebben om te discrimineren en diegenen die gediscrimineerd worden.

Een systeem van structureel racisme zorgt er vandaag voor dat bepaalde mensen op alle mogelijke domeinen van de samenleving automatisch in het nadeel staan tegenover anderen. Dat staat los van alle (goede) bedoelingen van individuen in die samenleving.

In de huidige context (België en Europa in de 20ste en 21ste eeuw) zijn mensen van kleur in het algemeen het doelwit van dit systeem en zijn witte mensen diegenen die er voordeel uit halen, gewild of ongewild. In die zin zijn alle witte mensen inderdaad 'structureel racistisch', los van hun individuele overtuigingen.

Als Gloria Wekker in een interview met *De Stan-daard* (1 augustus 2020) zegt dat alle mensen racistisch zijn, ook mensen van kleur, bedoelt ze eigenlijk dat iedereen beïnvloed wordt door deze heersende ideologie, en dat geldt uiteraard ook

voor wie er het doelwit van is. Denk maar aan de noodzakelijke dekolonisatie van de geest van de onderdrukte die al bij Frantz Fanon aan bod kwam.

Het is belangrijk een onderscheid te maken tussen structureel en individueel racisme. In een ideale wereld zouden we alleen nog individueel racisme moeten bestrijden, maar daar zijn we nog lang niet. Voordat we over individueel racisme kunnen spreken, moeten we komaf maken met structureel racisme.

Wil dit nu zeggen dat witte mensen niet antiracistisch kunnen handelen? Uiteraard niet, dit systeem van structureel racisme is geen vaststaand gegeven. Zowel witte mensen als mensen van kleur kunnen persoonlijke en vooral politieke keuzes maken om dit systeem al dan niet aan te pakken.

Witte medestanders zijn broodnodig, maar we moeten ons er wel allemaal bewust van zijn dat we opgroeien en leven in een structureel racistisch systeem, ondanks alle wetten tegen racisme en goedbedoelde initiatieven. Ook de eigen acties van Hand in Hand tegen extreemrechts in de jaren negentig waren in die zin noodzakelijk maar onvoldoende. Het meest expliciete racisme komt inderdaad tot uiting bij extreemrechts, maar de onderliggende denkwijze die dit mogelijk maakt doordrenkt de hele samenleving. Het terecht veroordelen van extreemrechts ontslaat ons niet

van de plicht te kijken naar de eigen denkwijze en positie, ook al doe je zelf mee aan de antiracistische strijd.

Het is belangrijk dat ieder van ons, ook mensen van kleur, zichzelf in vraag stelt om te zien hoe we deze antiracistische strijd tot een goed eind kunnen brengen. Zeker voor witte medestanders is het belangrijk dat ze blijven bijleren om te voorkomen dat ze paternalistisch en verzuurd overkomen.

Dat is in de praktijk alleen mogelijk als we met respect luisteren naar de kritische stemmen van diegenen die het doelwit zijn van racisme. Absoluut niet om mea culpa te slaan, om ons te wentelen in misplaatst zelfmedelijden of om de verhalen en bijdragen van anderen te relativiseren of te minimaliseren, maar om betere antiracisten te kunnen worden. De nadruk ligt hierbij op 'worden' en niet op 'zijn'.

Ondertussen zijn alle witte mensen die wakker werden geschud door de Black Lives Matter-beweging meer dan welkom om de antiracistische strijd te vervoegen. Alleen, bezint eer ge begint en luister naar de mensen die het doelwit zijn van racisme, als je beter wil weten wat je kan doen om nuttig je steentje bij te dragen.

Namens Hand in Hand tegen racisme vzw: Stella Nyanchama Okemwa, Ludo Segers, Lieven Miguel Kandola en Marius Dekeyser.

COLOFON

Dit is een uitgave van
Hand in Hand tegen racisme vzw,
Grote Steenweg 91
2600 Berchem
tel 03/281.15.05
www.anti-racisme.be
info@anti-racisme.be

Hand in Hand is lid van 11 11 11, Vluchtelingenwerk Vlaanderen, Hart boven Hard, FOV, United for Intercultural Action en het platform Praktijktesten Nu

REDACTIE

Marius Dekeyser en Ludo Segers

VORMGEVING

www.x-oc.com

DRUK

De Wrikker, Berchem

ADRESWIJZIGING

Is uw adres niet correct of gaat u weldra verhuizen?
Laat ons iets weten a.u.b.

WEBSITE

Voor meer info over de werking van Hand in Hand vzw, kan u altijd terecht op onze website,
www.anti-racisme.be
of www.dekoloniseer.be

GIFTEN

Wilt u de werking van Hand in Hand financieel ondersteunen? Stort een gift op ons rekeningnummer 000-0000116-19.
IBAN BE 39 0000 0001 1619
BIC BPOTBEB1

Vanaf minimaal 40 euro per jaar ontvangt u een fiscaal attest.

PAPIEREN CAMPAGNEBRIEF OF E-ZINE

Vier maal per jaar ontvangt u een gratis Campagnebrief van Hand in Hand. We denken dat dit nog steeds nuttig is in deze digitale tijden, ook omwille van de oververzadiging van het e-mailverkeer. In de Campagnebrief gaan we ook iets dieper in op onze thema's en campagnes dan in de korte berichten die we via e-mail versturen.

Wil u echter sneller nieuws of meer kort op de bal, laat ons dan uw e-mailadres weten en we bezorgen u voortaan ook ons e-zine met regelmatige campagneoproepen. Of wil u liever geen papieren Campagnebrief meer, maar enkel digitale berichten, laat ons dan zeker ook iets weten. Vergaat ook niet om eventuele adreswijzigingen door te geven, waarvoor dank.

GEZOCHT

HAND IN HAND TEGEN RACISME VZW ZOEKT NIEUWE VOORZITTER (M/V/X)

Het gaat om een onbezoldigd engagement. Je geeft mee vorm aan de antiracismestrijd in Vlaanderen van de komende jaren. Je maakt deel uit van een gemotiveerd team van personeelsleden, mede-bestuursleden en vele andere vrijwilligers en sympathisanten.

We zoeken een voorzit.s.ter die vanuit een sterk antiracistisch engagement en voldoende kennis over het thema deze taak wil opnemen.

De voorzit.s.ter onderschrijft de missie en visie van Hand in Hand en draagt die mee uit naar de buitenwereld. Deze missie en visie vertaalt zich in een sociaal-culturele werking gericht op volwassenen in hun vrije tijd (zie onze missie en visie op <https://www.anti-racisme.be/nl/wie-zijn-we>).

Hij of zij kan verbindend werken naar de antiracistische beweging als geheel, vindt intersectionaliteit belangrijk en streeft naar samenwerking met andere bewegingen voor een meer rechtvaardige samenleving.

Voor het concrete takenpakket en de juiste procedure verwijzen we naar <https://www.anti-racisme.be/nl/hand-hand-tegen-racisme-vzw-zoekt-nieuwe-voorzitter-mvx>

BAANBRE.E.K.ST.ERS

In het najaar breien we een extra educatief luik aan onze Campagne Baanbre.e.k.st.ers voor dekolonisering. We plannen in oktober en november een aantal online sessies waarop we dieper ingaan op het onderliggende ideeëngoed van een aantal mensen. We werken hiervoor samen met andere organisaties of experts ter zake die telkens een bepaalde rode draad toelichten tussen meerdere baanbre.e.k.st.ers op de site. Zo zal ella vzw op woensdagavond 21 oktober dieper ingaan op ideeën over feminisme en intersectionaliteit en zal Kif Kif op 12 oktober een medestander van Martin Luther King interviewen. De sessies gaan telkens door van 20u tot 21u30. Meer info en de andere data vind je weldra op dekoloniseer.be

Stemmen kan ook nog steeds op www.baanbrekers.dekoloniseer.be. De eerste ronde is verlengd tot 2 december (de Internationale Dag van de Afschaffing van de Slavernij). De tweede ronde loopt tot 17 januari 2021, de sterfdatum van Lumumba.

